

اگرچه نیت خوبی است زیستن ...
اما خوشا که دست به تصمیم بهتری بزنیم!

 www.konkursara.com

 ۰۲۱۵۵۷۵۶۵۰۰

دانلود بهترین جزوات در

کنکورسرا

کنکورسرا

مرجع تخصصی قبولی آزمون فرهنگیان و آزمون استخدامی آموزش و پرورش

خلاصه درس ۶:

- جهان اجتماعی با آگاهی واراده و کنش های افراد به وجود می آید ولی پس از تشکیل، پیامدها و الزام هایی ایجاد می کند که وابسته به اراده تک تک افراد نیست و این پیامدها موقعیت های فرصت ساز یا محدود کننده ای برای افراد ایجاد می کند.
- هر جامعه بنا بر سطح آگاهی خود، به اعضا فرصت هایی می دهد و محدودیت هایی ایجاد می کند. هیچ جامعه ی بدون محدودیت نیست. فرصت ها و محدودیت ها دوروی یک سکه اند. هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت افراد پابرجا است، پیامدهای آن نیز باقی است. قوانین رانندگی که توسط انسان ها وضع شده است محدودیت هایی برای عبور و مرور ماشین ها و عابرین پیاده ایجاد می کند و از هر مسیر و به شکلی که افرادی خواهند نمی توانند حرکت کنند ولی در عوض فرصت تردد سالم و با امنیت را برایشان ایجاد می کند. هر زبان و ادبیاتی نیز محدودیت ها و فرصت هایی برای انتقال معانی و ایجاد ارتباط دارد. مثلا گاهی یک ضرب المثلی می تواند حجم زیادی از مطالب را به ذهن انسان انتقال دهد و فرصت های خوبی برای تبادل اندیشه ها فراهم می کند و گاهی برخی کلمات و جملات ممکن است ذهن انسان را از موضوعی منحرف کند و انسان دچار گیجی شود و از اصل مطلب دور شود. که این می تواند محدودیت باشد.
- شیوه زندگی انسان و جهان اجتماعی او متناسب با نیازها، اراده و سطح آگاهی اش تغییر می کند. (فرصت ها و محدودیت های جوامع متفاوتند). با تولد عضو جهان اجتماعی می شویم که قبل از ما توسط گذشتگان ایجاد شده ولی در برابر این جهان منفعل نیستیم و با اراده و آگاهی آن را گسترش یا تغییر می دهیم. (البته گاهی جهان اجتماعی نسبت به این تغییر مقاومت می کند).
- جهان اجتماعی تا زمانی پابرجاست که مشارکت اجتماعی وجود دارد.
- هر جهان اجتماعی عقاید و ارزش ها و فرصت یا محدودیت های خاص خود دارد که بر اساس آن می توان به ارزیابی آنها پرداخت.
- برخی استعداد های معنوی را نادیده می گیرند (فرصت نمی دهند). برخی نیازهای مادی و دنیوی را نادیده می گیرند.
- فرصت ها شکلی از حقوق هستند و محدودیت ها شکلی تکلیف و وظیفه هستند.

- جهان متجدد، جهان غرب بعد از عصر رنسانس (حدود ۴۰۰ سال پیش که کم کم صنعتی شد) است این جهان متجدد که — دارای فرهنگ سکولار است دارای ویژگی هایی است که عبارت اند از: ۱- عقاید و ارزش ها فقط مربوط به این جهان مادی اند ۲- همه ظرفیت های انسان در خدمت دنیا به کار گرفته می شود. ۳- معنویت فراموش می شود.
- ارزش های جهان معنوی توحیدی: اعتقاد به خدای واحد است. جهان معنوی اساطیری: اعتقاد به چندین خداوند و قدرت های فوق طبیعی مثل سحر و جادو (یعنی از توحید و یگانگی خداوند انحراف پیدا کرده اند.) است.
- ماکس وبر جامعه شناس آلمانی ویژگی های جهان متجدد را این گونه برمی شمارد: ۱- رویکرد دنیوی (سکولار) و این جهانی یعنی فقط یک جهان مادی، قابل حس و تجربه را قبول دارند. ۲- بسط و توسعه عقلانیت ابزاری، یعنی از طریق عقل و تجربه و حس بتوانند بر طبیعت تسلط پیدا کنند و طبیعت را پیش بینی و کنترل کنند. به این نوع از عقلانیت، عقلانیت مدرن نیز گفته می شود. در این نوع عقلانیت هر چه توسط حس و تجربه اثبات و اندازه گیری شود علم است. ۳- زوال عقلانیت ذاتی یعنی ارزش ها و اهداف معنوی انسان ها اهمیت خودشان را از دست می دهند. (عقلانیت ذاتی اهداف معنوی زندگی انسان را شکل می دهد و معیارهایی برای اخلاق، دوستی، انسانیت، وفاداری و... است.) با کمک عقلانیت ذاتی می توانیم ارزش های جوامع مختلف را با یکدیگر مقایسه کنیم یعنی داوری ارزشی انجام دهیم. اگر عقلانیت ذاتی از بین برود امکان داوری ارزشی نیز از بین می رود. ۴- کنار رفتن قداست و پدیده های مقدس یعنی وقتی عقلانیت ذاتی زوال پیدا کرد دیگر هیچ پدیده ای در جامعه نزد مردم مقدس و فرا انسانی و الهی نخواهد بود. (به این ویژگی تقدس زدایی گفته می شود.) ۵- غلبه کنش های عقلانی به سمت اهداف دنیوی و مادی (کنار رفتن معیارهای اخلاقی و انسانی و الهی و صرفاً به عناصری توجه می شود که در اختیار و کنترل بشرند.) ۶- قفس آهنین یعنی انسان اسیر دست ساخته های خودش بشود به گونه ای که اختیار و آزادی و آرامش انسان را برهم بزند.

سوالات درس ۶

- ۱- آیا جهان اجتماعی صرفاً تابع خواست و اراده افراد است؟ پاسخ: جهان اجتماعی در ابتدا جهت تشکیل خود تابع اراده افراد به وجود آورنده خود است ولی پس از ایجاد جهان اجتماعی صرفاً تابع خواست و اراده افراد نیست و پیامدهای الزامی (فرصت ها و محدودیت هایی) برای اعضای خود به وجود می آورد.
- ۲- آیا پیشینیان در ساختن جهان اجتماعی ما تاثیر گذار هستند؟ پاسخ: بله بخشی از جهان اجتماعی کنونی ما ساخته پیشینیان است و بخش هایی از آن را خودمان می سازیم.
- ۳- جهان اجتماعی چه پیامدهایی بر زندگی اجتماعی ما دارد؟ جهان اجتماعی موقعیت های جدیدی در قالب فرصت ها و محدودیت ها برای کنش ها و انتخاب های بعدی ما فراهم می کند.
- ۴- نیازمندی ساختن جهان اجتماعی جدید چیست؟ پیدایش و گسترش آگاهی و اراده های جدید
- ۵- تاچه زمانی پیامدهای جهان اجتماعی پابرجاست؟ تازمانی که مشارکت اجتماعی افراد در جامعه پابرجا باشد.

۶- آیا جهان اجتماعی به پیدایش و گسترش هر نوع آگاهی واراده ی نوین (جدید) در جامعه

اجازه بسط و توسعه می دهد؟ پاسخ: خیراگر این آگاهی های جدید خارج از چارچوب عقاید اصلی آن

جهان اجتماعی باشد اجازه بروز و بسط نمی یابد. مثلا در جامعه دینی اندیشه های ضد دینی و مادی گرایانه ممنوع هستند.

۷- پیامدهای اجتماعی فرصت سازند یا محدود کننده اند؟ پاسخ: پیامدهای اجتماعی هم فرصت

هستند و هم محدودیت. فرصت ها و محدودیت ها دوروی سکه هستند یکی از یکدیگر جدا نیستند. وقتی به چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی برمی خوریم از یک سو محدودیت است و ما را متوقف می کند ولی از سوی دیگر به طرف مقابل امکان می دهد تا با آرامش و سلامتی عبور کند و البته بعدا همین برای ما اتفاق خواهد افتاد پس هر محدودیتی فرصتی در درون خود دارد.

۸- رابطه فرصت ها و محدودیت های اجتماعی را در زبان و ادبیات توضیح دهید: پاسخ: زبان ها

مملو از قواعد و پیچیدگی هایی هستند که یادگیری انها را محدود و سخت می کند ولی همین محدودیت و اجازه ندادن به هر شکل تلفظ کردن و گفتار فرصت انتقال معانی پیچیده و برقراری ارتباط مناسب را به ما می دهد.

۹- آیا جهان های اجتماعی به صورت یکسان به انسان ها فرصت و محدودیت می دهند؟

پاسخ: خیر هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش های خود (لایه های عمیق) افق ها و ظرفیت های جدیدی برای انسان فراهم می کنند و ممکن است برخی از توانمندی های بشر را نادیده بگیرند. مثلا جهان های متعدد توانایی های فکری و روحی بشر که جنبه معنوی، دینی، الهی دارد را نادیده می گیرند و به آنها اعتقاد ندارند و گاهی آنها را مسخره می کنند و اجازه حضور در جامعه را نمی دهند.

۱۰- نمونه ای از فرصت ها و محدودیت های محیط خانواده خود بنویسید: پاسخ: من

در محیط خانواده خود در برابر پدر و مادر و خواهر و برادرم وظیفه کمک کردن، همراهی، احترام، محبت کردن و... را دارم و متقابلا انتظار دارم که آنها نیز همین وظایف را انجام دهند. محدودیت هایی که برای اطرافیانم فرصت ساز است.

۱۱- جهان های اجتماعی معنوی و جهان های اجتماعی غیر معنوی را از نظر فرصت ها

و محدودیت های اجتماعی مقایسه کنید؟ پاسخ: جهان اجتماعی معنوی برای ارزش های دینی

و معنوی فرصت بروز و گسترش فراهم می کند و ارزش های مادی گرایانه و دنیوی را محدود می کند. در جوامع مادی و غیر دینی ارزش های دنیوی و مادی فرصت دارند و ارزش های معنوی محدود شده و به کناری گذاشته می شوند. مثلا رعایت حجاب در جامعه اسلامی تشویق می شود ولی در جوامع غیر دینی محدود می شود و افرادی که حجاب اسلامی در برخی از اماکن حضور یابند.

۱۲- منظور از جهان متجدد چیست؟ پاسخ: جهان اجتماعی که در غرب پس از دوره رنسانس

در حدود ۴۰۰ سال پیش شکل گرفت. (دوره ای که علم گرایی، دنیاگرایی، مصرف گرایی، لذت گرایی گسترش بسیار یافت و اندیشه های دینی و معنوی کنار گذاشته شد).

۱۳- جهان متجدد بر اساس اندیشه های ماکس وبر دارای چه ویژگی هایی است؟-۱

رویکرد دنیوی (سکولار) و این جهانی یعنی فقط یک جهان مادی، قابل حس و تجربه را قبول دارند. ۲- بسط و توسعه عقلانیت ابزاری، یعنی از طریق عقل و تجربه و حس بتوانند بر طبیعت تسلط پیدا کنند و طبیعت را پیش بینی و کنترل کنند. به این نوع از عقلانیت، عقلانیت مدرن نیز گفته می شود. در این نوع عقلانیت هر چه توسط حس و تجربه اثبات و اندازه گیری شود علم است. ۳- زوال عقلانیت ذاتی یعنی ارزش ها و اهداف معنوی انسان ها اهمیت خودشان را از دست می دهند. (عقلانیت ذاتی اهداف معنوی زندگی انسان را شکل می دهد و معیارهایی برای اخلاق، دوستی، انسانیت، وفاداری و... است.) با کمک عقلانیت ذاتی می توانیم ارزش های جوامع مختلف را با یکدیگر مقایسه کنیم یعنی داوری ارزشی انجام دهیم. اگر عقلانیت ذاتی از بین برود امکان داوری ارزشی نیز از بین می رود. ۴- کنار رفتن قداست و پدیده های مقدس یعنی وقتی عقلانیت ذاتی زوال پیدا کرد دیگر هیچ پدیده ای در جامعه نزد مردم مقدس و فرا انسانی و الهی نخواهد بود. (به این ویژگی تقدس زدایی گفته می شود.) ۵- غلبه کنش های عقلانی به سمت اهداف دنیوی و مادی (کنار رفتن معیارهای اخلاقی و انسانی و الهی و صرفاً به عناصری توجه می شود که در اختیار و کنترل بشرند.) ۶- قفس آهنین یعنی انسان اسیر دست ساخته های خودش بشود به گونه ای که اختیار و آزادی و آرامش انسان را برهم بزنند.

۱۲ - چگونه می توان جهانی جدید ساخت و آن را بسط داد؟ هر گاه فعالانه به کنش پردازیم و آگاهی و اراده را

گسترش دهیم یعنی بر مبنای عقاید و باور ها، قواعد، مقررات، هنجار ها و نماد را شکل دهیم جهان اجتماعی جدید ایجاد و گسترش می یابد زیرا پیامد های الزامی آن جهان، با مشارکت اجتماعی بوجود آمده است.

۱۳- چگونه یک جهان اجتماعی تغییر شکل می دهد؟ هر گاه پیامدهای الزامی و قواعد یک جهان اجتماعی تغییر کند،

شکل جهان اجتماعی تغییر می کند.

۱۴- خداوند در خصوص امکان تغییر شکل جهان اجتماعی چه می فرماید؟

(ان الله لا یغیر ما یقوم حتی یغیر ما به انفسهم) سوره رعد آیه ۱۱

خداوند حال قومی را تغییر نمی دهد تا آن که خود حال خود را تغییر دهند.

۱۵- پدیده های اعتباری مثال بزنید که فرصت ساز باشند؟ چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی به ظاهر محدودیتی است که

موجب فرصت عبور سالم را به افراد را می دهد.

۱۶- در جهان متجدد ماکس وبر کدام عقلانیت رو به افول و کدام عقلانیت رو به افزایش است. چرا؟

از آن جا که جهان متجدد بر مبنای حس و تجربه بنا شده است عقلانیت ابزاری در آن از مفاهیم کلیدی به حساب می آید ولی عقلانیت ما فوق حسی شناخته شده نیست و روبه زوال می رود.

۱۷- نمونه ای از قفس آهنین ماکس وبر در فضای اطراف خود بنویسید. فناوری های ارتباطی جدید برخلاف گسترش

ارتباطات و سهولت آن موجب ایجاد اعتیاد و اتلاف وقت برخی از افراد می شود.

۱۸- حجاب فرصت است یا محدودیت؟ چون از طریق آن می توان سلامتی جسم و روان را در جامعه ی آلوده ی کنونی حفظ

کرد فرصت محسوب می شود.

۱۹ - کدام یک از ویژگی های جهان متجدد فرصت (مثبت) و کدام یک محدودیت (منفی) است؟ توسعه ی

عقلانیت ابزاری و غلبه کنش های عقلانی معطوف به هدف فرصت ساز و مثبت اند ، ولی رویکرد این جهانی ، قفس آهنین و زوال عقلانیت ذاتی محدودیت اند و طرد عناصر مقدس اگر به معنای اگر به معنای کنار گذاشتن خرافات باشد مثبت است و اگر به معنای کنار گذاشتن عناصر فوق طبیعی جهان و مقدسات باشد ، محدودیت است .

۲۰- جهان اجتماعی با پیامدها و الزام ها چه رابطه ای دارد؟ جهان اجتماعی در آغاز با اراده و اعتبار انسان ها شکل می

گیرد ، ولی پس از تشکیل پیامدهای الزامی برای ما به دنبال دارد. مثلاً گروه دوستی را خودمان تشکیل می دهیم ولی پس از تشکیل باید معرفت و مردانگی گروه دوستی را رعایت کنیم

۲۱- چگونه ممکن است جهان اجتماعی دچار تغییر اجتماعی شود؟ زمانی که پیامدهای الزامی تغییر کند جهان اجتماعی نیز

تغییر می کند مثلاً در کشور تونس الزام اطاعت از حکومت تونس تغییر کرد ، نتیجه ی آن تغییر روابط اجتماعی و سیاسی جامعه شد.